

۳ (ص ۳۵-۵۴)، ۴ (ص ۲۰-۳۸) و ۵ (ص ۱۴-۳۵). این مقاله با امضای مستعار (س. سمندر) چاپ شده است.
۴. «تقدی بر کتاب عبهر العاشقین» تصحیح هنری کرین و محمد معین، راهنمای

کتاب، سال دوم (۱۳۳۸)، ص ۴۵-۴۸.
۴. «ریشه تصوف»، مهر، سال دهم (۱۳۴۳)، ص ۱۳-۲۲ و ۲۰۸-۲۱۸.
مرغ جان این وارسته مرد عرصه عرفان و ادب، پس از عمری تکاپو، در ششم آذرماه

۱۳۷۴ از قفس تن بدر آمد و به سوی هستی مطلق، پرواز کرد.
در گذشت این ادیب فرزانه و پژوهشگر وادی عرفان را به ارباب معرفت تسلیم می گویم.

فرهنگی

افتتاح بوستان کتاب

با حضور نماینده مقام معظم رهبری حجت الاسلام محمدی گلپایگانی، بوستان و نمایشگاه دائمی کتاب دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم آغاز به کار کرد.
در این نمایشگاه پنج هزار عنوان کتاب در زمینه های علوم اسلامی، دانشگاهی و کودکان در معرض فروش قرار می گیرد.
حجت الاسلام جعفری گیلانی مدیر دفتر تبلیغات اسلامی در این مراسم اعلام کرد:

تاکنون ۳۵۰ عنوان کتاب توسط این دفتر به چاپ رسیده و ۱۰۰ جلد کتاب دیگر در دست چاپ است.
وی افزود: در حال حاضر دوازده مجله توسط دفتر تبلیغات در موضوعات مختلف چاپ می شود و در آینده بسیار نزدیک تمام مجلات و کتب دانشگاهی در این نمایشگاه عرضه خواهد شد.

*

ابراز خرسندی رهبر انقلاب از فعالیتهای دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

حوزه در مدرسه دارالشفاء قم هنگام دیدار از غرفه مرکز تحقیقات و مطالعات اسلامی وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم ضمن ابراز خرسندی از کارهای انجام شده و پروژه های در دست انجام، این دستخط گرانسنگ را به یادگار گذاشتند. در یادداشت ایشان آمده است:

بسم الله الرحمن الرحيم

در این بخش نشانه های نوآوری بخوبی آشکار است و این پدیده مبارکی است و مبارك

مقام معظم رهبری در جریان بازدید از نمایشگاه تحقیق و پژوهش در قلمرو

باد، ولی در کنار آن حتماً باید به اتقان توجه و اهتمام شود. ان شاء الله تلاش آقایان برخوردار از قبول حضرت حق باشد. انما يتقبل الله من المتقين

یادآوری می شود مقام معظم رهبری همچنین ضمن بازدید از غرفه های دارالقرآن مدرسه آیت الله العظمی گلپایگانی و غرفه کتابخانه مرحوم آیت الله العظمی نجفی مرعشی نسبت به روح بلند آن دو مرجع فقید ادای احترام کردند.

*

افتتاح مؤسسه فرهنگی دارالحدیث

جداسازی سره از ناسره و راست از دروغ و مسلم از مشكوك و نیز به تأمل در فهم معضلات و مفاد و مضمونهای اساسی در آن و نیز به تطبیق یا نسبت یابی آن با کلام الله عزیز حکیم و نیز به شرح و بسط عالمانه و محققانه، و نشر و همگانی کردن آنچه همگان

همزمان با خجسته میلاد باسعادت بزرگ بانوی اسلام حضرت فاطمه زهرا (س) طی مراسمی با پیام رهبر معظم انقلاب، مؤسسه فرهنگی دارالحدیث در قم افتتاح شد. در قسمتی از این پیام آمده بود:
امروز درباره حدیث، به تدقیق و

را به کار خواهد آمد، و بسی خدمات و تلاشهای دیگر، نیازی مبرم و سازماندهی شده وجود دارد.

در کنار این همه، پردازش علم رجال، و نیز بررسی تاریخ صدور حدیث و سیر آن، و نیز کسب آگاهی از آن زمینه ای که صدور هر

پس از سخنان آقای ری شهری آقای دکتر سید محمد باقر حجتی پیرامون دانشکده علوم حدیث و سیر تکوین توضیحاتی ارائه نمود. سپس علامه سید مرتضی عسکری درباره سیر تاریخی تدوین حدیث مطالبی بیان داشت. گفتنی است مؤسسه فرهنگی دارالحدیث دارای زیرمجموعه مختلفی است که دانشکده علوم حدیث، مرکز تحقیقات و کتابخانه تخصصی از آن جمله است.

*

فرهنگ مکتوب در تهران و کلیه استانهای کشور.

به منظور تجلیل از پیشکوتان و خادمان فرهنگ مکتوب و نشر کشور این فعالیت در دو دوره گذشته هفته کتاب انجام شد که با استقبال فراوان روبرو گردید. در سومین هفته کتاب نیز در تهران و همسپنین در کلیه استانهای کشور مراسم تجلیل از خادمان فرهنگ مکتوب برگزار شد و به پیشکوتان، در زمینه ها و حوزه های مختلف چاپ و نشر لوح تقدیر توسط معاونت محترم رئیس جمهور اعطاء گردید.

۱۳- برگزاری دهها نمایشگاه تخصصی کتاب خطی، فهارس و سیر تحول صنعت چاپ.

از جمله این نمایشگاهها برگزاری نمایشگاه فهارس و کتابهای خطی در کتابخانه حضرت آیت الله العظمی مرعشی (ره) در قم و برگزاری نمایشگاه سیر تحول صنعت چاپ در محل ساختمان سابق مجلس شورای اسلامی است که در آن ۵۰۰ عنوان کتاب تخصصی مربوط به صنعت چاپ (حروفچینی، لیتوگرافی، چاپ و مدیریت چاپ) و سیر تحول در ماشین آلات در حروفچینی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی به نمایش گذاشته شد.

۱۴- برگزاری ۲۵ نمایشگاه و فروشگاه تخصصی کتاب در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی.

شد. ان شاء الله تعالی.

در ادامه مراسم حجت الاسلام والمسلمین ری شهری مؤسس دارالحدیث گزارشی از فعالیت این مؤسسه در زمینه تحقیقات کاربردی، ایجاد کتابخانه تخصصی حدیث و تحقیقات پایه را برشمرد و خاطر نشان ساخت در بخش تحقیقات کاربردی دو سوم راه طی شده است و در زمینه تحقیقات پایه، فعالیت خوبی انجام پذیرفته است.

برگزاری جشن سومین هفته کتاب

سومین هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر بود:

۱- برگزاری ۱۵۰۰ نمایشگاه و فروشگاه کتاب در ۱۵۰۰ مدرسه.

۲- برگزاری ۷۰۰ نمایشگاه و فروشگاه کتاب کوثر در مساجد و حوزه های علمیه.

۳- برگزاری ۷۰۰ نمایشگاه و فروشگاه کتاب در ۷۰۰ روستا.

۴- برگزاری ۱۰۰ نمایشگاه و فروشگاه کتاب در کارخانه ها.

۵- برگزاری ۱۰۰ نمایشگاه و فروشگاه کتاب در فرهنگسراها و خانه های فرهنگ.

۶- برگزاری ۱۰۰ نمایشگاه و فروشگاه کتاب در ادارات و سازمانها.

۷- برگزاری ۱۰۰۰ نمایشگاه کتاب در ۱۰۰۰ کتابخانه عمومی و کتابخانه های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.

۸- برگزاری دومین نمایشگاه بزرگ کتاب کوثر به مناسبت تولد حضرت فاطمه زهرا (س).

۹- برگزاری دهها مسابقه بزرگ کتاب و کتابخوانی.

۱۰- انتخاب بهترین کتابدار و کتابخوان نمونه.

۱۱- تجهیز و اهدای کتاب به کتابخانه های عمومی، کتابخانه های مساجد، حوزه های علمیه، مدارس و روستاها.

۱۲- برگزاری مراسم تجلیل از خادمان

حدیثی را لازم یا راجح ساخته است، و نیز جستجو از مضمونهای مشابه در کتب حدیث اهل سنت، از جمله کارهای لازم و ضروری است.

اکنون تأسیس مجمع دارالحدیث به همت جناب حجة الاسلام والمسلمین آقای ری شهری که در کار حدیث گذشته از شوق و علاقه، تبحر و سابقه تجربه نیز دارند، این مژده را می دهد که به حصول این خواسته ها و نیازها در امر حدیث بتدریج نزدیک خواهیم

سومین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران، با سخنرانی حجة الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی، رئیس جمهوری در تالار وحدت تهران آغاز شد.

در این مراسم که با حضور جمعی از شخصیتهای فرهنگی، صاحبان اندیشه و قلم و فرهیختگان برگزار شد، پس از خیرمقدم گویی آقای مهندس میر سلیم، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، آقای احمد مسجدجامعی، معاون امور فرهنگی وزیر ارشاد و رئیس ستاد هفته کتاب، گزارشی از برنامه ها و فعالیتهای گسترده سومین دوره هفته کتاب و وضع کمی و کیفی نشر در سال ۷۴ ارائه کرد.

در ادامه این مراسم، به مؤلفان و مترجمانی که آثارشان در مراسم انتخاب کتاب سال ۷۳ مورد تشویق واقع شده اند، هدایایی اهدا شد.

عناوین مهمترین برنامه ها و فعالیتهای

۱۵- برگزاری ۲۵ جشن بزرگ کتاب در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی سراسر کشور.
 ۱۶- برگزاری مراسم دومین دوره انتخاب کتاب سال دانشجویی سراسر کشور. این فعالیت به منظور تقویت روحیه تحقیق و مطالعه در میان دانشجویان و همچنین استفاده از نتایج تحقیقات به عمل آمده، انجام گرفت. در سال گذشته نیز اولین دوره انتخاب کتاب سال دانشجویی با حضور ریاست محترم مجلس شورای اسلامی برگزار گردید.

۱۷- برگزاری مراسم اولین دوره انتخاب پایان نامه های برتر دانشجویان سراسر کشور. این برنامه نیز با همکاری معاون فرهنگی جهاد دانشگاهی و برای انتخاب پایان نامه های برتر فارغ التحصیلان دوره های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاههای سراسر کشور انجام و به برندگان جوایزی اهدا شد.
 ۱۸- برگزاری جشن بزرگ کتاب کودک و نوجوان.
 ۱۹- برگزاری ۲۵ نمایشگاه و فروشگاه

کتاب در مراکز صدا و سیما و کلیه استانهای کشور.
 ۲۰- برگزاری فروشگاه و نمایشگاه کتاب در سینماهای کشور.
 ۲۱- افتتاح مرکز بزرگ فروش و نمایش دائمی کتاب تهران در محل سینما پلازای سابق.
 ۲۲- تجهیز ۲۴ کتابخانه ویژه نابینایان در تهران و مراکز استانها با استفاده از کتابهای مخصوص نابینایان.

تشکیل نخستین مجمع بین المللی استادان زبان فارسی

فرهنگی ایرانیان و ملت های فارسی زبان است و برای ملت های دیگر نیز پدیده ای بسیار بزرگ و شکوهمند محسوب می شود، زبان فارسی از گسترش واژگانی و ظرفیت ترکیب پذیری برخوردار است، آهنگی گوش نواز، بهنجار و زیبا دارد و با تکیه بر خصوصیات واژگانی و ترکیبی خود می تواند هر بخشی از گسترده معارف بشری را ارائه دهد و آن را بیان کند.

حضرت آیت الله خامنه ای زبان فارسی را زبان شعر، فلسفه و معارف دانستند و فرمودند: زبان فارسی وسیله ای انحصاری برای دست یافتن به مفاهیم والا و حکمت عظیم و بی نظیری است که در میراث فرهنگی این زبان، در کتابهای علمی، ادبیات، حکمت و اخلاق به صورت شعر و نثر وجود دارد و بر همین اساس زبان فارسی برای تمام کسانی که علاقمند به معارف والا و بشری هستند، یک ذخیره مهم، باارزش، قابل فراگیری و پیگیری است.

رهبر معظم انقلاب اسلامی جاذبه زبان فارسی را عامل گسترش آن به هند و آسیای صغیر دانستند و افزودند: بدون تردید اسلام از طریق زبان فارسی و فارسی زبانان به چین، شبه قاره و بخشی از آسیای میانه گسترش یافته است و بسیاری از کسانی که در این مناطق به اسلام گرویده اند، هنوز یادگاران و نشانه های زبان فارسی را در کلمات و اصطلاحات دینی خود حفظ کرده اند و این

خود مایه سربلندی و افتخار است. رهبر معظم انقلاب به مظلومیت زبان فارسی اشاره کردند و با تأکید بر ضرورت تلاش در جهت اعتلای هر چه بیشتر آن فرمودند: زبان فارسی، زبانی فاخر، زیبا، رسا و پر ظرفیت است و محموله بسیار عظیمی از گنجینه معارف بشری و میراث ذهنیات و عقلیات بشری را با خود به همراه دارد، بنابراین فارسی زبانان و علاقمندان و دوستان این زبان در سراسر جهان و صاحبان ذوق و اندیشه باید با جدیت کامل و اهتمام فراوان، تلاش مضاعفی را برای اعتلای زبان فارسی بعمل آورند.

حضرت آیت الله خامنه ای از عرضه مفاهیم عظیم انقلاب اسلامی به عنوان یک خصوصیت مهم زبان فارسی یاد کردند و فرمودند: امروز در ایران به برکت انقلاب اسلامی، بسیاری از سخنان والا، درست و دلنواز بر زبانها جاری می شود که بسیاری از ملتها درک درستی از آن ندارند. بنابراین زبان فارسی که محموله عظیمی از این معارف را در اختیار دارد. می تواند نقش بزرگی را در انتقال آن به جوامع بشری ایفا کند.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در بخش دیگری از سخنانشان ضرورت پاسداری از زبان فارسی در ایران و کشورهای فارسی زبان را به عنوان یک وظیفه بزرگ مورد تأکید قرار دادند و افزودند: برای گسترش زبان فارسی و

نخستین مجمع بین المللی استادان زبان فارسی با سخنان حجت الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی رئیس جمهور در تالار علامه امینی دانشگاه تهران گشایش یافت.

این گردهمایی که با میزبانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد، به بررسی وضعیت زبان و خط فارسی در کشورهای پارسی گوی و نحوه استفاده آن در سایر نقاط جهان پرداخت.

در همین رابطه هفته تن از اساتید زبان فارسی تاجیکستان جهت شرکت در این گردهمایی به تهران آمدند. اساتید زبان فارسی تاجیک در گردهمایی مذکور ۱۷ مقاله ارائه دادند.

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضای مجمع بین المللی استادان زبان فارسی با ایشان، طی سخنانی فرمودند: زبان فارسی در واقع جویبار پر فیضی از گنجینه عظیم موارث

زبان فارسی کلمه طیبه ای است و اصل ثابتی دارد و انتظار می رود که روز به روز پیشرفت کند و جهانیان بتوانند از این زبان استفاده های فراوانی را به عمل آورند.

*

خانم شکوه قاسم نیا نویسنده کتاب «خوشبو تر از گلاب» به عنوان اول تا سوم انتخاب شدند.

در بخش قصه های قرآنی و پیامبران ویژه بزرگسالان هیأت داوران هیچ کتابی را به عنوان رتبه اول انتخاب نکرد و رتبه دوم را به کتاب «خفتگان بیدار» و رتبه سوم را مشترکاً به کتابهای «فجر اسلام» نوشته میثاق امیر فجر «سفر ششم» نوشته علی مؤذنی و داستان پیامبران (جلد دوم) نوشته علی موسوی گرمارودی اختصاص داد.

هیأت داوران در بخش قصه های ائمه و صحابه ویژه بزرگسالان نیز هیچ کتابی را به عنوان رتبه های اول و دوم انتخاب نکرد ولی در رتبه سوم، کتاب «از دیار حبیب» نوشته سید مهدی شجاعی انتخاب شد.

هیأت داوران همچنین از نویسندگان کتابهای «نیکوتر از طلا و تابه آفتاب» نوشته ابراهیم حسن بیگی، «یک آسمان خبر» نوشته مهدی حجوانی، «بازگشت» نوشته مصطفی رحماندوست، «شکوه شهادت» نوشته حمید گروگان، «تشنه دیدار» نوشته رضا رهگذر، داستان پیامبران (جلد اول) نوشته موسوی گرمارودی و «کشتی پهلو گرفته» نوشته سید مهدی شجاعی تقدیر به عمل آورد.

*

سودان و اسپانیا در این کنفرانس حضور داشتند. در حاشیه نخستین کنفرانس بین المللی هنر دینی، علاوه بر برگزاری میزگردهای با حضور متفکرین ایرانی و خارجی، موزه ای از آثار ارزشمند هنر دینی با همکاری سازمان میراث فرهنگی برپا شده بود.

*

حضرت آیت الله خامنه ای در آمیختن زبان فارسی با لغات جعلی و دساتیری را خیانت به زبان فارسی دانستند و در پایان سخنانشان با تأکید بر لزوم پالایش زبان فارسی از کلمات جعلی و اشتباه فرمودند:

معرفی برگزیدگان جشنواره کتاب سال قصه های قرآنی

طولانی اسلامی ندانستند.

در بیانیه هیأت داوران آمده است: به سبب نبودن معیارهای روشن و جریان مستمر نقد ادبی دلسوزانه، اغلب آثاری که تا این تاریخ منتشر شده اند، ضعفها و کاستیهایی دارند که حاصل برخی سهل انگاریهاست.

هیأت داوران از حجت الاسلام مصطفی زمانی نیا، حجت الاسلام عبدالکریم بی ازار شیرازی، مهدی آذر یزدی و محمود حکیمی به عنوان نویسندگان پیشکسوت در زمینه قصه های قرآنی تقدیر و تشکر کردند.

در بخش برگزیده کتابهای قصه های قرآنی و پیامبران ویژه کودکان و نوجوانان هیأت داوران جایزه نخست را به آقایان رضا رهگذر نویسنده کتاب «بشر شهر یادها و یادگارها» و سید مهدی شجاعی نویسنده کتاب «والعادیات» اهدا کردند.

رتبه دوم این رشته به آقای محمد صادق موسوی گرمارودی نویسنده کتاب «خفتگان بیدار» اعطا شد و هیأت داوران هیچ کتابی را در این بخش به عنوان رتبه سوم انتخاب نکرد.

در بخش قصه های ائمه (ع) و صحابه ویژه کودکان و نوجوانان به ترتیب آقای عباس ملکی نویسنده کتاب «سلمان فارسی»، داود غفارزادگان نویسنده کتاب «نخلها و نیزه ها» و

برگزاری نخستین کنفرانس بین المللی هنر دینی

مصالح هنر دینی و هنر قدسی» ارائه و مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

بجز اندیشمندان و مستفکران داخلی، ۲۵ سخنران نیز از کشورهای اتریش، مصر، عربستان، مالزی، تایلند، لبنان، تاجیکستان، انگلیس، آلمان، آمریکا، سوئیس، پرتغال و

ایجاد عناصر حیات و تکامل در این زبان، باید از ظرفیتهای موجود در آن حداکثر استفاده به عمل آید و توجه مسؤولان فرهنگستان زبان فارسی به این مهم ضروری است.

نخستین جشنواره انتخاب کتاب سال «قصه های قرآنی»، پیامبران، ائمه (ع) و صحابه در دو مقطع سنی کودکان و نوجوانان و بزرگسالان برگزار شد.

در این مراسم که در پنجمین روز از دوازدهمین دوره مسابقات بین المللی حفظ و قرائت قرآن کریم در حسینیه ارشاد برگزار شد آقای میرسلیم وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، نماینده ولی فقیه و سرپرست سازمان اوقاف و امور خیریه و قاریان شرکت کننده در مسابقات و جمع کثیری از مردم حضور داشتند. حجت الاسلام نقدی مسؤول واحد مطالعات و تحقیقات سازمان اوقاف و امور خیریه در این جشنواره طی گفتگویی اظهار داشت: از میان سه هزار و ۴۰۵ اثر منتشر شده از قبل و بعد از انقلاب اسلامی تنها ۱۱ اثر به عنوان بهترین آثار منتشره انتخاب شده است.

وی هدف از برگزاری چنین جشنواره ای را بیشتر تشویق نویسندگان به نگارش قصه های قرآنی و قدردانی از این نویسندگان عنوان کرد.

هیأت داوران نخستین جشنواره در بیانیه خود ضمن تشکر از تمامی محققان و نویسندگان و ناشران، کتابهایی را که تا سال ۷۳ انتشار یافته از نظر کیفی و کمی در خور شأن امت معتقد و بزرگی چون ایران با سابقه

در این کنفرانس موضوعاتی چون «تعریف و ماهیت هنر دینی و تفاوت آن با هنر قدسی»، «هنر سنتی و هنر مذهبی»، «هنر دینی در ادیان مختلف»، «هنرمند و هنر در جوامع دینی و هنر دینی»، «مسأله تقلید و ابتکار در هنر دینی»، «سر مشروع و نام مشروع در هنر دینی» و «مراد و

اولین همایش دروس معارف اسلامی با بررسی انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن در قم برگزار شد.

در مراسم افتتاح این سمینار که جمع کثیری از اساتید علوم و معارف اسلامی و اندیشمندان حوزه و دانشگاه شرکت داشتند، ابتدا حجت الاسلام امینی دبیر سمینار ضمن ارائه گزارشی از اهداف و انگیزه‌های برپایی این گردهمایی اظهار داشت: هم اکنون دانشجویان مقطع کارشناسی باید ۱۲ واحد دروس معارف اسلامی را فراگیرند، در حالی که امکانات و سازماندهی لازم در زمینه هرچه بهتر ارائه کردن این دروس در دانشگاهها در نظر گرفته نشده است.

وی گفت: ما احساس می‌کنیم در درس انقلاب اسلامی مشکل محتوایی داریم اساتید ما چون حوزه‌های مطالعاتی

برگزاری اولین همایش دروس معارف اسلامی در قم آنها متفاوت است هر کدام با دید و گرایش و سلیقه‌های خود درس انقلاب اسلامی را ارائه می‌دهند.

در این همایش آقای دکتر ولایتی وزیر امور خارجه طی سخنانی به برشمردن و تشریح سرفصلهای تاریخی که در پیدایش انقلاب اسلامی مؤثر بوده اند پرداخت و گفت: انقلاب امر جامعی است، علل و انگیزه‌های مرکب دارد، اسلامی بودن، شیعه بودن، ایرانی بودن و عوامل دیگر در پیدایش این انقلاب نقش داشته‌اند.

وزیر امور خارجه در تشریح اهمیت مذهب تشیع در شکل‌گیری انقلاب اضافه کرد: در تاریخ اسلام بیش از هشتاد درصد نهضت‌های اسلامی مربوط به تشیع یا کسانی است که به انحای مختلف به اهل بیت عصمت و طهارت معتقد بودند.

در ادامه این سمینار حجت الاسلام والمسلمین عمید زنجانی پیرامون ضرورت و اهمیت درس انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن در دانشگاهها سخن گفت.

شایان ذکر است در این سمینار پژوهشگران حوزه و دانشگاه و اساتید معارف اسلامی به مدت سه روز در تالار شیخ مفید قم به بحث و بررسی

پیرامون چگونگی احیاء و ارائه درس انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن پرداختند.

برپایی نمایشگاه تخصصی اسناد انقلاب اسلامی در قم

همزمان با برپایی سمینار انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن نمایشگاه تخصصی اسناد انقلاب اسلامی در مدرسه عالی تربیتی قضایی قم برپا شد.

در این نمایشگاه، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، مؤسسه پژوهش و مطالعات فرهنگی بنیاد مستضعفان و جانبازان، دفتر مطالعات سیاسی وزارت امور خارجه، کتابخانه تخصصی تاریخ معاصر ایران، سازمان اسناد ملی ایران، دانشکده عقیدتی-سیاسی شهید محلاتی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی گوشه‌ای از اسناد و مدارک، کتب، جزوات، مجلات، عکس و نرم افزارهای کامپیوتری خود را در معرض دید پژوهشگران و علاقمندان مطالعات سیاسی قرار دادند.

اسناد و عکسهای ارائه شده، در این نمایشگاه، خاطرات دوران انقلاب را بار دیگر برای بینندگان زنده می‌کند.

*

گرامیداشت مسیح کاشانی

گرامی داشتند.

در این مراسم همچنین مصطفی فیضی یکی از شعرا و نویسندگان معاصر در خصوص ویژگیهای شعر مسیح سخنانی ایراد کرد.

مولانا حکیم رکن الدین مسعود متخلص به مسیح کاشانی شاعر، خطاط، نقاش و طبیب چیره دست در

مراسم بزرگداشت مسیح کاشانی شاعر نامی ایران در کاشان از سوی اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی با حضور ادبا، فرهنگ دوستان و علاقه‌مندان به شعر و ادب برگزار شد.

در این مراسم جمعی از شعرا با قرائت اشعاری در وصف مسیح کاشانی یاد و خاطره این شاعر را

سالهای ۹۸۰ تا ۱۰۶۶ هجری قمری در دوره صفوی می‌زیسته است. از وی که استاد و مربی صائب تبریزی شاعر بلندآوازه ایرانی بود، بیش از ۱۲۰ هزار بیت شعر و کتابی در طب به جای مانده و نیز کتاب گلستان سعدی را با خط نستعلیق به رشته تحریر درآورده است.

*

کنگره نودمین سال سریدار شدن شیخ فضل الله نوری

کنگره شیخ فضل الله نوری همزمان با نودمین سالگرد سریدار شدن این روحانی مبارز و شهید در تهران برگزار شد. این کنگره در راستای فرمایشات مقام معظم رهبری مبنی بر نقش روحانیت در پاسداری از ارزشهای اسلام ناب محمدی (ص) به همت اداره کل فرهنگ و

دومین نمایشگاه سراسری نرم افزار علوم اسلامی با استقبال چشمگیر پژوهشگران حوزه و دانشگاه روبرو شد. در مراسم اختتامیه دومین نمایشگاه نرم افزار علوم اسلامی که به مناسبت هفته وحدت حوزه و دانشگاه به مدت یک هفته در مجتمع امام خمینی قم برپا شده بود، حجت الاسلام والمسلمین دکتر طه هاشمی مدیرعامل مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی ضمن تجلیل از استقبال چشمگیر، طلاب، فضلا، اساتید حوزه و دانشجویان دانشگاهها، برپایی این نمایشگاه را جلوه عملی وحدت حوزه و دانشگاه ذکر کرد و از

در این نمایشگاه ۱۵۰۰ عنوان کتاب از ۲۴ انتشارات و دانشگاه مختلف به نمایش درآمد. همزمان با این نمایشگاه چهار روزه، جلسات بحث و تبادل نظر و سمپوزیومهایی برگزار شد و فیلمهایی درباره بانوان به

و فقهای مطلع به مقتضیات زمان در مجلس شورای اسلامی باشند را به قانون اساسی آن زمان اضافه کرد.

در ادامه کنگره شیخ فضل الله نوری دو تن از شعرای معاصر نیز جدیدترین سروده های خود را در یادمان این شهید و الامقام روحانی قرائت کردند. نمایشگاه کتاب بانوان عرب از شانزدهم تا بیستم نوامبر (۲۵ تا ۲۹ آبان) در قاهره برگزار شد.

*

کنفرانس بین المللی نویسنندگان و اندیشمندان یکصد کشور جهان که پنجشنبه گذشته در اسلام آباد پاکستان آغاز شد با صدور یک بیانیه هشت ماده ای به کار خود پایان داد.

آقای دکتر طه هاشمی با اشاره به علاقه مندی جهان اسلام به کسب معارف اسلام ناب محمدی اظهار اطمینان کرد با فراهم شدن امکانات علم و معارف اسلامی به وسیله ابزار مدرن کامپیوتری به دنیا منتشر خواهد شد.

مدیرعامل مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی اعلام کرد: در سال ۷۶ نمایشگاه بین المللی نرم افزار علوم اسلامی با شرکت تولیدکنندگان نرم افزارهای علوم اسلامی از مراکز مختلف جهان در قم برگزار خواهد شد.

*

برگزارکننده این نمایشگاه انتشارات نور واقع در شهر قاهره بود که در سال ۱۹۹۳ توسط شش زن تأسیس شد تا کتابهایی درباره بانوان منتشر کند.

*

ارشاد اسلامی استان تهران و با همکاری انجمن آثار و مفاخر فرهنگی در مسجد شیخ فضل الله نوری آغاز به کار کرد.

در اولین روز برگزاری این کنگره سه روزه دکتر رضا داوری استاد دانشگاه طی سخنانی گفت: شهید شیخ فضل الله نوری اعتقاداتش را به صراحت بیان می کرد و هرگز در بند مراعات مصلحت خویش نبود.

وی از امیرکبیر و شیخ فضل الله نوری به عنوان دو شخصیت تراژیک دوست ساله اخیر تاریخ ایران یاد کرد.

در ادامه این کنگره حجت الاسلام دوانی نیز طی سخنانی گفت: کار بزرگ شیخ فضل الله نوری این بود که دو اصل مهم، دین رسمی مملکت ایران اسلام است و در هر عصری از اعصار بایستی پنج نفر از مجتهدین

بازدید بیش از ۲۰ هزار نفر از نمایشگاه سراسری نرم افزار علوم اسلامی

تلاشهای مراکز تولیدکننده نرم افزارهای علوم اسلامی تشکر نمود. وی همچنین این مراکز را به همکاری و هماهنگی با یکدیگر و جلوگیری از کارهای تکراری و موازی فراخواند.

مدیرعامل مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی اظهار امیدواری کرد، مرکزی جهت پشتیبانی و هماهنگی مراکز تولیدکننده نرم افزارهای علوم اسلامی تأسیس شود تا ضمن دفاع از حقوق مراکز کامپیوتری، نسبت به ثبت برنامهای تولیدشده به نام مرکز تولیدکننده انجام وظیفه نماید.

نمایشگاه کتاب بانوان عرب در قاهره

نمایش در آمد. همچنین جوایزی برای خلاقترین نویسندگان در نظر گرفته شد، که با هدف تشویق ارتباط میان سازمانهای بانوان عرب و نویسندگان و روشنفکران عرب به برگزیدگان این نمایشگاه اهدا شد.

پایان کار کنفرانس بین المللی نویسندگان و اندیشمندان جهان در اسلام آباد پاکستان

پایانی قرائت شد بر ضرورت حفظ ارزشهای فرهنگی، ادبی و علمی تأکید کرد و نقش نویسندگان، اندیشمندان و روشنفکران جهان را در برقراری و گسترش دموکراسی و مقابله با استبداد و بی عدالتی، مهم و ارزنده خواند. وی ابراز امیدواری کرد که این کنفرانس در آشنایی فرهنگها با یکدیگر و گسترش صلح و تفاهم بین المللی مؤثر واقع شود.

این کنفرانس به همت آکادمی ادبیات پاکستان برگزار شد و در آن هیئتی هفت نفره متشکل از استادان دانشگاهی و پژوهشگران کشورمان حضور داشتند.

*

حقوق اقلیتها، زنان و کودکان تأکید شده و آمده است که کشورها بایستی با کاهش مخارج دفاعی خود بیشتر منابعشان را به گسترش علوم و آموزش و پرورش اختصاص دهند.

در این کنفرانس شرکت کنندگان با پیشنهاد پاکستان مبنی بر تشکیل کنگره دائمی بین المللی نویسندگان، هنرمندان و روشنفکران جهسان موافقت کرده و کنفرانس اسلام آباد را به عنوان نخستین مجمع این کنگره پذیرفتند.

در این کنفرانس اعلام شد که زبان فارسی یکی از زبانهای رسمی این کنگره خواهد شد.

فاروق لغاری رئیس جمهوری پاکستان نیز در پیام خود به این کنفرانس که در نشست

در این کنفرانس چهار روزه ابعاد مختلف دموکراسی ادبیات و فرهنگ و ارتباط بین آنها بررسی شد و دهها مقاله درباره این محورها و همچنین صلح و تصوف در اسلام ارائه گردید.

در بیانیه پایانی این کنفرانس از نویسندگان، هنرمندان و روشنفکران جهان خواسته شده است تا برای برقراری و گسترش دموکراسی، آزادی، صلح و فرهنگ و همچنین تأمین عدالت و حقوق همه اقشار جامعه بدون توجه به تفاوتهای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی آنها تلاش کنند.

در این بیانیه بر تلاش برای حفظ حقوق انسانها و جلوگیری از نقض حقوق بشر به ویژه

فرهنگ جهاد

برخی از مقالات به شرح زیر است:

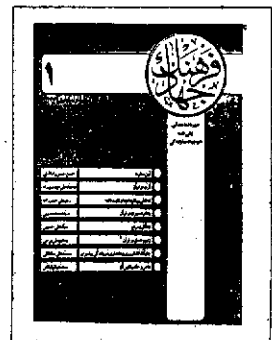
قرآن در قرآن: محمدعلی مهدوی راد؛ تحلیلی بر تاریخچه ولایت فقیه: رجبعلی حیدرزاده؛ شیوه معصومان(ع) در تبیین عقاید؛ علی محیطی؛ آیین سلوک: حسن حسن زاده آملی؛ راز سرافرازی: سیدعلی حسینی؛ جلوه ای از جهاد زن در خانواده: ابراهیم سید علوی؛ یادکرد حیوان در قرآن: سید احمد حسینی؛ زنبور عسل در قرآن: یعقوبعلی برجی؛ جایگاه کشاورزی و دامداری در زندگی پیامبران: محمدعلی سلطانی؛ جنگل و مرتع: سیدعلی حسینی و عبدالله انواری؛ ماهی و حکم فقهی آن: محمدباقر لایقی.

*

پاییز ۱۳۷۴ به خانواده مطبوعات کشور پیوست، فصلنامه ای است که به انگیزه همگامی «جهاد سازندگی» با «جهاد فرهنگی» فراهم آمده است و بر سر آن است تا کوششی فروتنانه در جهت حراست و عمق بخشیدن به روحیه جهادی و بویژه جهادی فرهنگی، انجام دهد.

«این نشریه اگرچه ویژه جهادگران است، اما تنظیم و کیفیت مطالب آن به گونه ای است که مطالعه آن برای اقشار مختلف مردم، بویژه طرفداران محیط زیست سودمند است.»

مطالب نخستین شماره از این فصلنامه در چهاربخش: دین، فرهنگ و ارزش، طبیعت و زندگی، و اخبار تنظیم شده است. عنوان

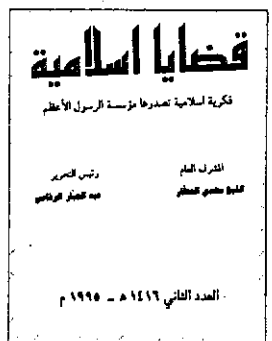
صاحب امتیاز: حوزه نمایندگی ولی فقیه در وزارت جهاد سازندگی.
مدیر مسؤول: سیدعلی حسینی
سر دبیر: یعقوبعلی برجی
«فرهنگ جهاد» که شماره نخست آن، در

قضایا اسلامیة

قرآن و سنت از نگاه شیخ طوسی، روش تفسیر مفسران ارجمند حضرات آیات: شیخ جواد بلاغی، سید مصطفی خمینی، امام خمینی، شهید صدر، علامه طباطبایی، سیداعلی سبزواری، جوادی آملی، جواد مغنیه، بررسی و تحلیل شده است، شماره سوم آن ویژه تبیین اندیشه های شهید صدر و جایگاه وی در تفکر اسلامی خواهد بود.

*

سر دبیر: عبدالجبار رفاهی
«قضایا اسلامیة» مجله ای است علمی، تخصصی که «مؤسسه الرسول الأعظم» آن را هر شش ماه، یکبار منتشر می کند. بنیان مجله در این اندیشه هستند که هر شماره آن را ویژه موضوعی و درباره بحث ویژه ای پردازند. شماره دوم، ویژه روشهای تفسیر مفسران است و بالطبع شماره ای پروپیمان. ارزیابی روش نقلی در تفسیر، تفسیر قرآن به

مدیر مسؤول: شیخ مهدی عطار

گزارش کارهای کنگره مقدس اردبیلی
اول بهمن ماه ۱۳۷۴

بسم الله الرحمن الرحيم

ملا احمد اردبیلی معروف به محقق اردبیلی و مقدس اردبیلی که یکی از قتهای بزرگ شیعه در سده دهم هجری بوده، در سال ۹۹۳ قمری از دنیا رفته است. اگر عمر او را حدود هفتاد سال بدانیم پس نزدیک به پنج قرن از میلاد پربرکت این استوانه فقه و علوم آقا محمد علیهم السلام می گذرد. به همین مناسبت (یعنی پانصدمین سال تولد وی) امام جمعه محترم اردبیل دام عزه و برخی از اردنمندان ایشان حدود دو سال قبل تصمیم گرفتند تا کنگره ای علمی به منظور بزرگداشت مقام این محقق بزرگ و جلیل القدر در اردبیل برگزار کنند.

مقدمت آن را هم فراهم ساخته و ستاد و دبیرخانه ای تشکیل دادند و در برخی رسانه ها اعلام، و فراخوان مقاله شد و تعدادی مقالات هم به آن دبیرخانه و اصل گشت.

هنگامی که امام جمعه محترم و ستاد کنگره خدمت مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای دامت برکاته شرفیاب شدند تا گزارشی از کارهای انجام شده ارائه، و ضمناً از آن مقام منبع استمداد معنوی و مادی نمایند معظم له اینطور صلاح دیدند که این کنگره در حوزه علمیه قم برگزار شود.

پس از ارشادات مقام معظم رهبری، جلسه ای در قم در منزل حضرت آیت الله مشکینی دامت برکاته با حضور عده ای از اساتید و علمای اردبیلی و غیرهم تشکیل شد تا تصمیم نهایی گرفته شود.

در این جلسه سه نتیجه گرفته شد:

۱- مقرر گشت کنگره در قم و اردبیل برگزار گردد. در روز در قم و روز سوم در اردبیل (مرداد ماه ۱۳۷۵)

۲- چهار نفر از علماء: (آیت الله موسوی اردبیلی، آیت الله مشکینی، آیت الله مؤمن، آیت الله مروج امام جمعه اردبیل دامت برکاتهم) برای اینکه کارهای کنگره را هدایت کنند به عنوان هیأت رئیسه کنگره انتخاب شدند.

۳- آیت الله مؤمن دبیری کنگره را پذیرفتند.

چند روز بعد آیت الله مؤمن از اینجانب (رضا ستادی) خواستند که با ایشان همکاری کنم، به این منظور طرحی تهیه و در جلسه ای خدمت ایشان و سایر آقایان هیأت رئیسه ارائه و مورد قبول قرار گرفت.

بخشی از آن طرح با اصلاحاتی که در آن به عمل آمده چنین است:

کارهای علمی فرهنگی که مناسب با لازم است برای کنگره مرحوم مقدس اردبیلی انجام و تدوین شده به این قرار است:

۱- تاریخ اردبیل ۲- جغرافیای اردبیل ۳- بزرگان اردبیل ۴- تألیفات علماء اردبیل ۵- تاریخ تشیع و مذهب اردبیل ۶- اردبیل و انقلاب اسلامی ۷- گردآوری آنچه از آغاز تاکنون در باره مرحوم مقدس اردبیلی گفته شده است. ۸- شرح حال اساتید مقدس اردبیلی

۹- شرح حال شاگردان وی ۱۰- معرفی تألیفات ایشان و نسخه های موجود آن ۱۱- آراء ویژه مقدس اردبیلی در فقه ۱۲- آراء اصولی وی ۱۳- آراء رجال او ۱۴- کتابشناسی حلیقه الشیعة

۱۵- مقدس اردبیلی و علم کلام و عقائد ۱۶- مقایسه آیات الاحکام ایشان با برخی از آیات الاحکام ها ۱۷- معرفی سبک استنباط و فقه ایشان ۱۸- سیره و اخلاق آن بزرگوار ۱۹- تهیه فهرس برای کتاب مجمع الفائده ۲۰- کتابنامه اردبیل و مقدس اردبیلی

و علاوه بر این مطالب، تهیه دست کم ده مقاله علمی و سنگین فقهی و اصولی و غیره که مرتبط با آراء و نظریات مرحوم محقق اردبیلی باشد.

پس از تصویب طرح مزبور اوائل فروردین ۱۳۷۴ دبیرخانه در مؤسسه امام صادق علیه السلام (قم- بلوار امین) تشکیل و مقالاتی که قبلاً به دفتر کنگره در اردبیل واصل شده بود به دبیرخانه قم ارسال و مشغول کار شدیم.

از تاریخ قبول این مسئولیت تاکنون که حدود ده ماه می گذرد هر دو ماه یک بار در جلسه ای کارهای انجام شده به هیئت رئیسه ارائه، و از راهنمایی ها و پیشنهادهای ایشان استفاده شده است. و در تابستان سفری در خدمت آیت الله مؤمن به اردبیل داشتیم تا از نزدیک آقایان علما و بزرگان اردبیل را در جریان کارها قرار دهیم و ضمناً از ایشان استمداد همکاری نماییم.

و همینطور دو ماه پیش در قم جلسه ای در منزل آیت الله موسوی اردبیلی با حضور امام جمعه محترم اردبیل و عده ای از فضلا و علماء اردبیل تشکیل و گزارشی از کارهای انجام شده و کارهایی که باید انجام شود ارائه و نیز از ایشان هم تقاضای همکاری و کمک گردید.

فعلاً دفتری در اردبیل زیر نظر امام جمعه محترم و اداره ارشاد و برخی از مسئولین شهر و استان، و دبیرخانه ای در قم زیر نظر اینجانب کارها را دنبال می کنند.

آثار و تألیفات مرحوم محقق اردبیلی به این شرح است:

۱- مجمع الفائده = شرح ارشاد الاذعان علامه حلی این کتاب در چهارده جلد توسط دفتر انتشارات جامعه مدرسین حوزه علمیه قم چاپ شده است.

و دبیرخانه کنگره فهرس این کتاب را در یک جلد در دست تنظیم و نشر دارد.

۲- زیده البیان = شرح آیات الاحکام این کتاب قبلاً چندبار چاپ شده و چاپ جدید آن (در دو جلد) توسط دبیرخانه کنگره نزدیک به

انجام است.

۳- حلیة الشیعة (فارسی) این کتاب بارها به صورت های مختلف چاپ شده، و چاپ منقح و مصحح آن توسط کنگره باید انجام شود.

۴- حاشیه شرح تجرید توشیحی این اثر تاکنون مستقلاً چاپ نشده بود و چاپ آن (در یک جلد) توسط دبیرخانه کنگره نزدیک به

انجام است.

۵- رساله خراجیه چندبار چاپ شده است.

۶- رساله خراجیه ثانیه. چند بار چاپ شده است.

این دو رساله به ضمیمه هجده رساله دیگر به شرح زیر در یک مجلد توسط دبیرخانه کنگره در دست چاپ است و بزودی چاپ آن به اتمام می رسد.

۷- رساله فی رد الخراجیه الاولی للشیخ ماجد الشیبانی

۸- رساله فی ان الامر بالشیء یقتضی النهی عن الضد

۹- رساله فی ان بسمله الجنب بقصد سور العزائم تکفی فی التذکة ام لا

۱۰- باب الاجماع من شرح المختصر للعقندی

۱۱- تعلیقة علی بحث الاجماع من شرح المختصر

۱۲- رساله فی جواز تقلید المیت

۱۳- تعلیقة علی هذه الرسالة لعبد الواحد النسری

۱۴- المؤلفات فی جواز تقلید المیت للشیخ محمد رضا الجلالی

۱۵- تعلیقة علی مآل الزمخشری فی تفسیر آیه: و یوم یأتی ...

۱۶- تعلیقة علی مآل الزمخشری فی تفسیر سورة: قل یا ایها الکافرون

۱۷- تعلیقة علی مآل البیاضی فی تفسیر آیه: یا ایها الذین آمنوا ارکعوا واسجدوا

۱۸- تعلیقة علی مآل البیاضی فی تفسیر آیه: ولو شاء ربک ...

۱۹- تعلیقة علی مآل الفخر الرازی فی تفسیر آیه: الا یتاء

۲۰- التهليلة (فقط یک صفحه آن در دست است)

۲۱- اصول دین (فارسی)

۲۲- صلاتیه (فارسی)

۲۳- صومیه (فارسی)

۲۴- حجه (مناسک حج فارسی)

علاوه بر این پنج جلد که یاد شد: (زیده البیان ۲ جلد، حاشیه شرح تجرید ۱ جلد، بیست رساله در ۱ جلد، فهرس مجمع الفائده ۱ جلد) پنج جلد دیگر توسط دبیرخانه کنگره در دست تنظیم و نشر است.

۱- رجال محقق اردبیلی مستخرج از مجمع الفائده یک جلد

۲- اردبیل ۱ جلد، شامل تاریخ و جغرافیا و غیره.

۳- مقدس اردبیلی ۱ جلد، شامل شرح حال و غیره.

۴- مجموعه مقالات فارسی کنگره ۱ جلد.

۵- مجموعه مقالات عربی کنگره ۱ جلد. مجموع عابین آثار به خواست خدای تعالی در ده جلد در ایام برگزاری کنگره (تابستان ۱۳۷۵) در اختیار علاقمندان قرار می گیرد.

ضمناً باید یادآوری کنیم که تاکنون تعدادی از مقالات فارسی و عربی به دبیرخانه واصل شده و تعداد دیگر توسط اساتید و علما در دست تدوین است.

عناوین مقالاتی که تاکنون به کنگره رسیده به این شرح است:

۱- حلی شرعیه ربا از آیت الله مؤمن

۲- تقلید میت از آیت الله خرازی

۳- خمس از آیت الله تجلیل

۴- آراء فقهی محقق اردبیلی از آیت الله نورانی

۵- حجیت بینه منکره از حجة الاسلام والمسلمین حاج شیخ جواد ذاصل لنکرانی.

۶- مقاله فی عفو المجنی علیه عن قصاص النفس و دنیها از حجة الاسلام والمسلمین عبدالعزیز

۷- قاعده علی الید از آیت الله شریعتمداری جهرمی

۸- بلوغ صبی از آیت الله شریعتمداری جهرمی

۹- خراج از حجة الاسلام والمسلمین حسون

۱۰- طهارت خمر از حجة الاسلام والمسلمین سید علوی

۱۱- بررسی حلیة الشیعة از حجة الاسلام حسن زاده مراغه ای

۱۲- آیات الاحکام ها از حجة الاسلام والمسلمین حائری

۱۳- شرح حال مقدس اردبیلی از حجة الاسلام عاملی

۱۴- شرح حال مقدس اردبیلی از حجة الاسلام حسن زاده مراغه ای

۱۵- شرح حال مقدس اردبیلی از حجة الاسلام محماد یزدی

۱۶- شرح حال مقدس اردبیلی از حضرت آقای قنبری نژاد

۱۷- شرح حال مقدس اردبیلی از حضرت آقای مجابی

۱۸- شرح حال امیر زامحسن اردبیلی از حضرت آقای پورمحسن

۱۹- شرح حال مقدس اردبیلی از حضرت آقای مقدسی

۲۰- کتابشناسی آثار مقدس اردبیلی از حضرت آقای نیابند

امید است تا چند ماه آینده بتوانیم کارها را به صورت خوبی تکمیل و در دسترس علاقمندان قرار دهیم بمنه و کرمه

قم اول بهمن ۱۳۷۴
رضا ستادی

آغاز کار دبیرخانه در قم فروردین ۱۳۷۴
برگزاری کنگره در قم اردبیل آخرمرداد ماه ۱۳۷۵

مرآة التحقيق

قاعدة تدوين علم الكتب

محمد الاسفندياري

لحد الآن لم تذكر كيفية تدوين علم الكتب بشكل مفصل ولم تمس يد التحقيق جزئيات ذلك . ان القسم الاعظم من كتب هذا العلم تشتمل على نواقص وأغلاط كثيرة ومبتلاة بعدم الترتيب والأذواق الشخصية ، لذا فان المراجع عادة لهذه الكتب يتحير ولا يهتدي الى المعلومات التي يريد او قديحصل على معلومات خاطئة .

وتعتبر هذه المقالة التي بين يديك خطوة في بداية الطريق باتجاه الاطلاع العلمي على النحو الصحيح للتدوين في علم الكتب .

السعي لإعادة تجميع كتاب المغازي

رسول جعفران

لقد كان لابان بن عثمان - الذي هو احد محدثي الشيعة ومن اصحاب الامام الصادق (ع) - كتاباً في السيرة يستند الى اخبار الائمة المعصومين ، ولهذا السبب كان اغلب نقوله بصورة مباشرة او بواسطة واحدة تنتهي الى الامام الصادق (ع) . ولكن مع الاسف لم يصل الى ايدينا كتاب ابان ، فينبغي تتبع اثره في كتب المتقدمين الروائية . وفي هذه المقالة محاولة لبيان كيفية اسلوب تجميع هذا الكتاب الهام ووضع ذلك امام اعين القراء ، وبالنظر الى فقدان جميع كتب السيرة التي كتبها الشيعة - وللأسف - فان تجميع كتاب السيرة لابان يمثل خطوة في سبيل معرفة الرؤى الشيعية على صعيد السيرة النبوية .

اللامبالاة والعجلة في الترجمة

حسن اللاهوتي

«المسلمون الاوائل في اوروبا» اسم كتاب ألفه برنارد لويس استاذ الشرق الاذنى في جامعة برينستون . والكتاب - الذي يدور موضوع هذه المقالة حول ترجمته - يتحدث عن بداية واستمرار ارتباط المسلمين باوروبا . الموضوعات المتعرض لها في هذه المقالة قد كتبت بروح جامعية بعيدة عن أية شائبة وغرض ، وفي سبيل علم التحقيق ومن اجل ان يستفيد منها المبتدئون والجامعيون في فرع الترجمة لكي يلتفتوا الى ضرورة مراعاة النقاط اللازمة في الترجمة .

موجز كتاب التقريب في رسم المصحف العثماني

الدكتور محمد هادي المؤذن الجمالي

ان رسم الخط اليوم يرجع معياره الى رسم الخط للمصحف العثماني ، وقد شاع بشكل تام ما ضبط في فترته . وهذا المقال - نظرة في «موجز كتاب التقريب في رسم المصحف العثماني» بقلم يوسف بن محمود الخارزمي - صار التركيز فيه على رسم الخط هذا . وفصول هذه المقالة عبارة عن :

القسم الاول : التقريب ومؤلفه . القسم الثاني : اختلاف رسم الخط بين ما قرره في الموجز وخط عثمان طه . القسم الثالث : جدول مقارنة بين رسم خط عثمان طه والموجز . القسم الرابع : ملاحظات في باب رسم الخط القرآني .

ادى على احسن وجه حق هذا الصوفي صافي الضمير في منطقة خراسان .

تقرير حول مشروع الفهرسة المشتركة للمخطوطات الاسلامية في العالم في فصل المراكز العلمية والثقافية في هذا العدد من المجلة تعرض الى تعريف دار الكتاب . هذا القسم الذي انشئ في المعاينة الثقافية في وزارة الارشاد والثقافة الاسلامية بداعي خدمة الكتاب في الابعاد المختلفة، ومن جملة ذلك، كتاب المعاجم، والفهارس، وعلم الكتب الحديثة للكتب التي تم نشرها .

والذي عرف في هذه المقالة هو مشروع محكم لتدوين فهرست مشترك للمخطوطات الاسلامية في جميع أنحاء العالم .

في فصل التعريف الاجمالي في هذا العدد، تم تعريف الكتب التالية:

- ١- مجمع البحرين
- ٢- ترجمة (البده والتاريخ)
- ٣- المعجم المفهرس لمعاني القرآن العظيم
- ٤- آداب المتعلمين
- ٥- سيرة الصالحين
- ٦- تمهيد القواعد الاصولية والعربية
- ٧- الجغرافيا التاريخية لهجرة الامام الرضا(ع) من المدينة الى مرو
- ٨- العشق الصوفي
- ٩- محاضرات الادباء ومحاورات الشعراء والبلغاء
- ١٠- تاريخ الادب العربي
- ١١- المواجهة بين آراء المسلمين والمسيحيين (التفاهم وسوء التفاهم)

بيلوغرافيا الاسماء الحسنی

محسن المعيني

في فصل علم الكتب في هذا العدد من المجلة يمكن للقرء الاطلاع على قسم كبير من الكتب الرسائل التي ألفها علماء الاسلام - سابقاً وحتى الآن- في موضوع الاسماء الحسنی . ولقد حاول الكاتب في هذا الباب أن يفكك بين الصفات والاسماء الالهية وتناول فقط الاسماء .

نظرة نافذة لمعجم العناوين الكلامية والفلسفية

محمدتقي السبحاني

ان التحقيق في علم الكلام والفلسفة بسبب حساسية وتعقيد مسائله بحاجة ماسة الى الاستفادة من دوائر المعارف العلمية التخصصية . ومع هذا لم تتحقق كثرة من الاعمال الجادة والمفيدة في هذا الصدد . وما وقع في هذه المقالة مورداً للنقد هو الكتاب الذي صدر أخيراً من «مؤسسة التحقيق الاسلامية» التابعة للروضة الرضوية المقدسة، اسم هذا الكتاب «معجم العناوين الكلامية والفلسفية»، وكما هو واضح من اسمه فانه ينقسم الى قسمين : القسم الاول يشمل معجم العناوين الكلامية والقسم الثاني يشمل معجم العناوين الفلسفية . وقد أشير في هذه المقالة الى بعض نقاط الضعف والنواقص الموجودة في الكتاب بقسميه من ناحية المضمون .

استعراض لـ «صفوة الصفا»

علي رضا قراقرزو الدكاوتي

يعتبر كتاب صفوة الصفا بقلم ابن البزاز الاردبيلي من مجموعة كتب تذكرة العرفاء، وبالرغم من شهرة اسمه الا انه في الجملة نادراً ما يقع مورداً للاستفادة والتحليل والتبيين . وقد طبع هذا الكتاب سابقاً في الهند، والطبعة الحالية حسب ما هو مكتوب مصححة على اساس ست نسخ، اقدمها تعود الى مئة وستين عام بعد رحلة الشيخ صفي الدين .

ثم ان «صفوة الصفا» - وحسب قول كاتب هذه المقالة - في تصحيحه الفعلي يعد كتاباً متمماً ومفيداً خصوصاً مع ما اورده المصحح من اختلاف النسخ وايضاً التوضيحات والفهارس فانها تسهل للقارئ الوصول الى المطالب .

إطلالة على كتاب «شرح احوال ونقد وتحليل آثار أحمد جام»

السيد محمد راستگو

ان من الكتب القليلة النظر في يومنا الذي حرره احد كبار مشايخ الصوفية هذا هو الكتاب القيم «شرح احوال ونقد وتحليل آثار أحمد جام» الذي خصصت هذه المقالة للتعريف به، وهو بحق نموذج بارز للتحقيق العلمي اللائق والمناسب .

ونطالع في هذه المقالة : ان مؤلف الكتاب بعد طي سنوات في البحث والتحقيق حول الشيخ جام كان قد حصل على إحاطة تامة باحواله وآثاره ونظراته وافكاره وسيرته وطريقته واسلوبه . وقد قدم لرواد هذه المطالب حصيلة اربعين إنخاز تحقيقي في هذا الصعيد، وقد

providing annotations, explanations and indexes, has made reference to it easier for the reader.

A Glance at the book Sharh -e- Ahwal wa Naqd wa Tehlil -e- Athar -e- Ahmad Jami

Sayyid Muhammad Rastgu

One of the unique books written in our times on one of the great sufi masters, and for introducing which the article has been written, is the distinguished book Sharh -e- ahwal wa naqd wa tehlil -e- athar -e- Ahmad Jami, which is truly a remarkable example of worthy and much needed research and study.

In this article we read: The author of the book through years of research and study on Shaykh -e- Jam, has acquired necessary acquaintance with his times and works, thoughts and ideas, life and history, and method and context. He has presented before the readers of such themes the product of forty days work of compilation of his research and study in this field and has truly performed well the duty owed to this pure souled sufi of Khurasan.

A Report on the Scheme for Compiling a Common Bibliography of Islamic Manuscripts the World Over

In the section on centers of science and culture of this issue of the magazine, a report on Khana -e- Kitab has been provided. This section has been created in the Cultural Department of the Ministry of Islamic Guidance and Culture with the intention of serving the cause of books in various fields which include preparing reference guides (mujam), indexes, a continuing bibliography of books being published,

What has been presented in this article is a major project for compiling a common bibliography of Islamic manuscripts throughout the world.

Summary Introductions

In the section 'summary introductions' of this issue the following books have been introduced:

1. Majma al-bahrayn
2. Afrinish wa tarikh (translation of al-Bad'wa al-tarikh)
3. Al-Mujam al-mufahras li maani al-Quran al-Azim
4. Adab al-mutaallimin
5. Sirah -e- salihan
6. Tamhid al-qawaid al-usuliyah wa al-arabiyah
7. Joghrafiya -e- tarikh -e- hijrat -e- Imam Reza (A) az Madinah ta Merv
8. Ishq -e- sufiyanah
9. Muhadarat al-udaba wa muhavarat al-shuara wa al-bulagha
10. Tarikh al-adab al-Arabi
11. Barkhurd -e- ara -e- Musalmanan wa Masihiyan (tafahumat wa su -e- tafahumat)

The Bibliography of Divine Names

Muhsin Moini

In the bibliography section of this issue the readers can acquaint themselves with a large number of books and treatises written by both past and contemporary ulama on the subject of Divine Names (Asma -e- Husna). The writer of this bibliographic account has tried to differentiate between Divine Names and Divine attributes and then discuss only the names.

The book Mujaz Kitab al-Taqrib fi rasm al-Mushaf al-Uthmani

Dr. Muhammad Hadi Muadhhdhin Jami

Presently the standard script is based on the script of Mushaf -e- Uthmani and that which was written during that age has gained total currency. This article looks at the book Mujaz Kitab al-taqrib fi rasm al-Mushaf al-Uthmani by Yusuf ibn Mahmud al-Khwarazmi with the aim of further discussing this script.

The various parts of the article are:

Part One: al-Taqrib and its writer.

Part Two: Differences between the script delineated by Mujaz and the writing of Uthman Taha.

Part Three: A table comparing the script of Uthman Taha with that described by Mujaz.

Part Four: Observations about the script of the Holy Quran.

A Critical Review of the Guide and Translation of Mabadi al-Arabiyyah

Sayyid Hasan Fatimi

Mabadi al-Arabiyyah is a text-book of Arabic literature which has been written in four volumes in an innovative style. In each of these volumes, topics of sarf (morphology) and nahw (syntax) have been dealt with in a manner which makes them totally independent from other volumes, with the difference that the contents of each proceeding volume are more complete and comprehensive than the preceding volume.

The present article is a critical review of the book of Dr. Muhammad Jawad Shariat, which apart from containing a translation of the volumes of Mabadi al-Arabiyyah also provides answers of exercises.

The writer of this article has only dealt with the shortcomings of the part providing answers of the exercises and not the whole book.

A Critical Glance at Mujam -e- Anawin -e- Kalami wa Falsafi

Muhammad Taqi Subhani

Research in theology and philosophy, due to the sensitivity and intricacy of their issues, doubly requires the aid of specialised and scientific encyclopaedias. Despite this, it looks as if a lot of serious and beneficial work has not been done in this field.

In this article a book which has recently published by Bunyad -e- Puzuhishha -e- Islami, affiliated to the Astana -e- Quds -e- Razavi, is critically reviewed. This book is 'Mujam -e- anawin -e- Kalami wa falsafi', and as is obvious from its name, has been divided into two parts. The first part includes the guide to theological topics while the second part contains the guide to philosophical topics. This book, in both parts, has certain shortcomings in its contents, and this article alludes to some of them.

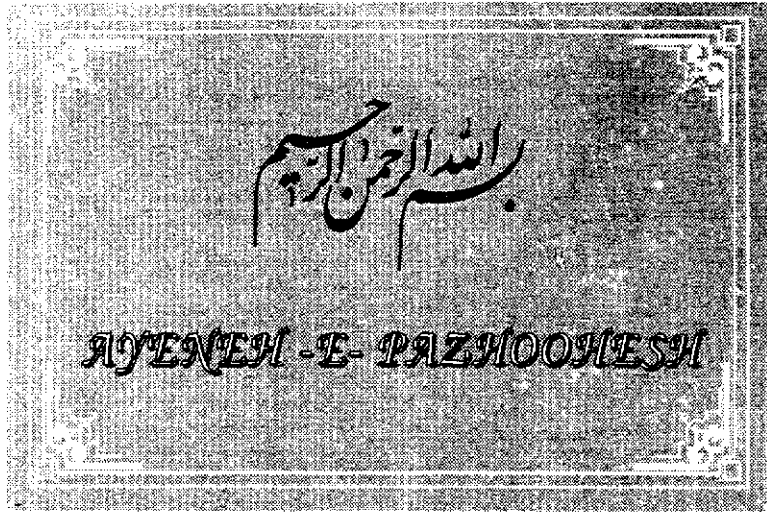

A Description of Safwat al-Safa

Ali Reza Zakawati Qaraguzulu

The book Safwat al-safa is the work of Ibn Bazzaz Ardabili and belongs to the category of books on biographies of saints (urafa). Although the book is well-known, it has generally been lesser used, analysed and elucidated. This book was earlier printed in India and its present print, in the words of its editor, is based on six manuscripts the most ancient of which dates back to 160 years after the death of Shaykh Safi al-Din.

Safwat al-safa, as observed by the writer of this article, in its present edited print is a book worth reading and is both interesting and useful, especially that the editor by pointing to the differences of the manuscripts, and by

Procedure for Compiling a Bibliography

Muhammad Isfandyari

Considering that the method of compiling a bibliography has not been dealt comprehensively up till now and its details have not been researched into, most bibliographies are full of errors and deficiencies, and disorganisation and individual tastes have cast their shadows on them. As a result, those who generally refer to these bibliographies are confused and at times they are unable to find the information they want, or worse, acquire wrong information. This article is a step at the beginning of the road leading to the acquaintance by researchers of the correct procedure for compiling a bibliography.

An Effort to Reconstruct the book al-Maghazi

Rasul Jafariyan

Aban ibn Uthman, who was a Shiah muhaddith and a companion of Imam Sadiq(A), had to his credit a book on sirah (biography of the Prophet (S)) which was based upon the reports of the infallible Imams(A). Consequently most of his narrations, either directly or indirectly, go back to Imam Sadiq(A). But regrettably the Sirah of Aban is not extant today and its traces need to be identified in the books of traditions of the early generations (mutaqqaddimin).

In this article, an effort has been made to present before the readers the method and procedure for reconstructing this book.

In view of the sad fact that none of the books compiled independently by the Shiahs on this subject are extant today, the reconstruction of Sirah of Aban can be considered a step in the direction of reacquainting ourselves with the Shiah perspective in the field of sirah of the Prophet(S).

Carelessness and Haste in Translating

Hasan Lahuti

'The First Muslims in Europe' is the name of the book written by Bernard Lewis, professor of Near-Eastern Studies in the Princeton University.

The book whose translation is the subject of this article, speaks in fact about the beginning and continuation of relations between Muslims and Europeans. The topics dealt in this article have been written purely from an academic viewpoint and sans every kind of ulterior motive. The purpose is to conduct research and benefit beginners and university students studying translation as a subject so that they may pay attention to certain points which are required to be necessarily observed in a translation.